

**TÜRKİYE
YAZMA ESERLER KURUMU
BAŞKANLIĞI**

Çeviri ve Yayım Dairesi Başkanlığı

**Yazım Kuralları
ve
Tenkitli Neşir Esasları**

2023

**TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI**

ESERİN ADI

1. Eserin orijinal dilindeki tam adı, Türkçe dışındaki eserler için günümüz okurunun anlayacağı şekilde Türkçe alt başlık önerisi, müellifin tam adı, hazırlayan/çeviren/tahkik edenin künyesi, üniversite mensubu ise kurumu, esere emeği geçenlerin adı, eserde teşekkür edilecek kimselerin ismi, eser teslimi sırasında araştırmacı tarafından Yazma Eserler Kurumuna eksiksiz olarak bildirilmelidir.
2. Yayımlanacak eserin orijinal dilindeki adı ön kapakta aynen yazılır. Arapça-Farsça-Osmanlıca eserlerde günümüz okurunun anlayacağı şekilde bir Türkçe alt başlık, eser isminin altına daha küçük puntolarla yazılır.

Eser Adı: İLMÜ'L-ÂFÂK VE'L-ENFÜS (Penumbra, 23 pt.)

Alt Başlık: ÂLEM VE İNSAN (Penumbra, 13 pt.)

3. Çok uzun eser isimlerinde eserin ilim âleminde tam karşılığı olan kısa adı varsa ön kapakta kısa adı verilir, jenerikte tam adı yazılır.

Ön Kapak: EL-FASL

Jenerik: EL-FASL Fİ'L-MİLEL VE'L-EHVÂ' VE'N-NİHAL

4. Müellifin adı ön kapakta bilinen en meşhur hâliyle, büyük harflerle; jenerikte ise tüm künyesi ve hicrî/milâdî vefat tarihi ile beraber kelimelerin ilk harfi büyük olacak şekilde verilir. Tüm künye verilirken Arap imlâsı ve îrab uygulanmaz.

Ön kapak: FÂRÂBÎ

Jenerik: Ebû Nasr Muhammed b. Muhammed b. Tarhan b. Uzluğ el-Fârâbî et-Türkî (ö. 339/950)

5. Arka kapakta eserin ve müellifin adı *Encyclopaedia of Islam*'ın 3. edisyonu dikkate alınarak ve Çeviri Yazı/Transkripsiyon Alfabesi kullanılarak yazılır.

Eser adı: AL-MILAL WA AL-NİHAL

Müellif adı: AL-SHAHRISTÂNÎ

6. Şerhlerde ön ve arka kapakta müellif olarak şârihin ismi yazılır. Tercüme, tahkik/edisyon kritik yapılmış metinlerde mütercim/muhakkikin ismi jenerikte ve iç kapakta yazılır.

ESERİN MUHTEVASI

7. **GİRİŞ:** Akademik çalışmanın “Giriş” kısmında, konuyla ilgili literatürün tespiti ve değerlendirilmesi tam yapılmalı, ele alınan konu hakkında o güne kadar hazırlanan akademik tezlerden, yapılan ilmî çalışmalardan mutlaka bahsedilmelidir. Konuyla ilgili bilgi verilirken birinci dereceden kaynaklara ulaşmak esastır. İstifade edilen tüm eserler kaynakçada belirtilmelidir. Araştırmanın hedefi, kendi sahasında

yapılan çalışmalara ne ekleyeceği, alanında hangi boşluğu dolduracağı, önemi gibi hususlar giriş kısmında ele alınır.

İNCELEME: Müellifin ismi, künyesi, lakabı, nesebi, doğum-ölüm yeri ve tarihi, seyahatleri, ilmî hayatı, hocaları ve talebeleri, mesleği, yaptığı vazifeler, eserleri, hazırlanan eserin müellife nispeti, telif sebebi, eserin ilgili literatür içindeki yeri, yayımlanacak eserin üretildiği kültür ortamı, eserin şekil ve muhteva açısından değerlendirilmesi, eser hazırlanırken kullanılan yazmaların nüsha tavsifleri, tenkitli metin ise tahkik kuralları “İnceleme” bölümünde yer alması gereken bilgilerdir. Bu bölümün hazırlanmasında birincil kaynaklardan istifade etmek, tekrarlardan mümkün olduğunca kaçınarak okura alanla ilgili damıtılmış bilgi sunmak esastır.

SONUÇ: Araştırma boyunca elde edilen ilmî çıkarımlar “Sonuç” bölümünde madde madde ya da paragraflar halinde kısa, öz, konuya vukûfiyeti sağlayacak biçimde verilir.

ANAMETİN (Tercüme - Hafif Transkripsiyonlu Metin - Transkripsiyonlu Metin)

8. Transkripsiyonlu metinlerde Adobe Garamond Pro; Arapça tahkikli metinlerde Traditional Naskh fontu kullanılır.

BAŞLIKLANDIRMA

9. İçindekiler kısmı EK-3'te örneği verilen başlıklandırma biçimi esas alınarak düzenlenir.
10. Ana başlıklar şunlardır:
ÖNSÖZ, İÇİNDEKİLER, KISALTMALAR, TRANSKRİPSİYON
ALFABESİ (çeviriyazı eserler için), GİRİŞ, İNCELEME, SONUÇ,
ANA METİN (TERCÜME - TAHKİKLİ METİN - HAFİF
TRANSKRİPSİYONLU METİN), KAYNAKÇA, SÖZLÜK, DİZİN,
TIPKIBASIM, EKLER¹
11. Ana başlıklar, büyük harfle, 14 punto ve bold yazılırlar. İkinci derece başlıklar, büyük harfle, 12 punto ve düz yazılırlar. Üçüncü derece başlıklar, sadece kelimelerin ilk harfi büyük olacak şekilde, 12 punto ve düz yazılırlar. Dördüncü derece başlıklar, girintili olarak kelimelerin ilk harfi büyük olacak şekilde, 12 punto ve düz yazılırlar. Çok gerekmedikçe beşinci derece ve sonraki alt başlıklar açılmamalıdır. İhtiyaca binaen açılrsa bile dördüncü dereceden sonraki başlıklar “İçindekiler” kısmında gösterilmez.

¹ Sözlük, Tıpkıbasım ve Ekler bulunması zorunlu başlıklar olmayıp yayın aşamasında duyulan ihtiyaç veya Başkanlığın takdiri ile eklenebilir.

12. Başlıklarda eser isimleri müstakil olduğu durumlarda italik yazılmaz ancak cümlelerin bir parçası olduğu durumda italik yazılır.
Şerh-i Dîvân-ı Hâfız
Şerh-i Dîvân-ı Hâfız'ın Şekil ve Muhteva Açısından Değerlendirilmesi
13. İçindekiler bölümündeki başlıklandırma sistemi kitap içinde de aynen uygulanmalı, bu konuda eserin bütününde birlik sağlanmalıdır.
14. Yazmalarda esas metne sonradan hazırlayan tarafından eklenen başlıklar [] köşeli parantez içinde verilir. İçindekiler kısmında köşeli parantez kaldırılır.
15. Tenkitli ve transkripsiyonlu metinlerde çalışmaya esas metnin başlıkları da verilecekse **Ana Başlık** ortalınır.

ESER ADLARININ YAZIMI

16. Eser adlarının yazımında birkaç istisna dışında *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* esas alınır.
17. Eser adlarının yazımında (arka kapak hariç) transkripsiyon alfabesi uygulanmaz.
18. Arapça, Farsça, Osmanlıca, Türkçe eser isimlerinde her kelimenin ilk harfi büyük yazılır.
19. Arapça eser adlarında harf-i tarif, harf-i cer; Türkçede edat ve bağlaçlar küçük harfle başlar. Eser isminin tamamı büyük yazıldığında edatlar ve harf-i cerler de büyük yazılır.
el-İbâne an Turukî'l-Kâsîdîn
EL-İBÂNE AN TURUKÎ'L-KÂSİDÎN
20. Metinde, dipnotlarda ve kaynakçada geçen eser isimleri (matbu ve yazma kitap, dergi, ansiklopedi, gazete vs.) daima italik yazılır.
21. Kur'ân-ı Kerîm, Tevrat, İncil gibi kutsal kitaplar italik yazılmaz. Dipnotlarda ve metinde; makale adı, bölüm adı, ansiklopedi maddesi ve tez adları çift tırnak içinde, her kelimenin ilk harfi büyük olacak şekilde ve düz yazılır.
22. Özel isme dâhil olmayan gazete, dergi vb. kelimeler küçük harfle başlar ve italik yazılmaz.
Ceride-i Havâdis gazetesi
Servet-i Fünûn dergisi
23. Eser isimlerinde kelimelerin başındaki ayın ve hemze işaretleri gösterilmez. Kelime ortasındaki ve sonundaki ayın ve hemze işaretleri gösterilir.
Alâ'im-i Cerrâhîn, Ahlâk-ı Alâ'î, Fezâ'il-i Kuds, Acâ'ibü'l-Mahlûkât, Mi'yâru'l-İlm, Mu'idü'n-Ni'am, Muhtâru'l-Enbâ'

24. Sonu çift sessizle biten (şeddeli olan) eser isimlerinde son sessiz bir defa yazılır, ancak bir ek alması hâlinde çift sessiz gösterilir:
Kânun fi't-Tıb
*Kânun fi't-Tıbb'*ın son baskısı
25. İngilizce, Fransızca, Almanca vb. eser adları bu dillerin imlâ kurallarına uygun olarak yazılır:
Geschichte der islamischen Völker und Staaten
Verzeichnis der arabischen, persischen, türkischen und hebräischen Handschriften der Stadtbibliothek Breslau
Bibliothèque Nationale Catalogue des Manuscrits Turcs
Catalogue of the Turkish Manuscripts in the British Museum
26. Fars dili ile yazılmış kitap, dergi ve makale adlarındaki terkipler gösterilir:
Ahlâk-ı Muhsinî, Zebân u Edebiyat-ı Fârisî
27. Arapça “gayın” harfi ile başlayan eser isimleri “Ğ” ile değil, “G” harfi ile yazılır.
Gunyetü't-Tâlibîn
28. Mensubiyet belirtmek üzere şeddeli yazılan kelimeler eser isminde ve metin içinde eğer Türkçede çok yaygın kullanılmıyorsa çift “y” ile yazılır. Maddiyat, mâneviyat, medeniyet, bahriye, mülkiye gibi dilimize yerleşmiş kelimeler ise tek “y” ile yazılır:
Netîcetü'l-Fikriyye, el-Fevâ'idü'l-Hakâniyye
farziyye, kevnîyye, lâhutîyye, cüz'îyye
29. Arapça eser isimleri metin içinde kısaltılarak verildiğinde başında harf-i tarif kullanılabilir.
el-Vikâye & el-Keşşâf & el-Fasl

MÜELLİF ADLARININ YAZIMI

30. Müellif adlarının yazımında *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi* esas alınır.
31. Arap asıllı müelliflerin mahlas, künye, lakap, ünvan, ad, baba adı, dede adı, nisbe ve şöhretini de içeren “tam adı” biyografinin başında bir defaya mahsus olmak üzere verilir. Bu esnada îraba riayet edilmez.
Şehristânî
Ebü'l-Feth Tâcüddin (Lisânüddin) Muhammed b. Abdülkerim b. Ahmed eş-Şehristânî
32. Bir müellifin birden fazla ad, dede adı, şöhret, mahlas ve nisbesi varsa ve ikincisi de en az birincisi kadar yaygınlık kazanmışsa müellifin tam adı yazılırken parantez içerisinde belirtilir.

Dânî (İbnü's-Sayrafi), Ebû Amr Osman b. Sa'îd b. Osman el-Kurtubî
el-Mukrî en-Nahvî

Ebû Abdullâh (Ebü'l-Fazl), Fahrüddin Muhammed b. Ömer b. Hüseyin
er-Râzî et-Taberistânî

33. Müellifin birden fazla nisbesi varsa ilk olarak müellifin doğum yerini gösteren nisbeye yer verilir. Sonra sırasıyla etkin olduğu yer, meslek, itikadî mezhep, fikhî mezhep ve meşreb belirten nisbelere yer verilir.
34. Kaf ve gayın harfinden sonra gelen seslinin uzatılması için şapka kullanılır.
Kâsım, Muttakî, Gâlib, Kâtibî
35. Metinde adı geçen şahısların vefat tarihleri Tanzimat'a (m. 1839) kadar (Hicrî/ Milâdî), Tanzimat'tan sonra yalnızca milâdî olarak ilk geçtiği yerde belirtilir.
Kâtibî (ö. 675/1277)
Ahmet Avni Konuk (ö. 1938)
36. İslâm dünyasıyla yakından ilgili olmayan ya da kronolojisinde hicrî tarihi ifade etmeye ihtiyaç duymayan ilmî disiplinlere ait metinlerde tarihî şahsiyetlerin vefat tarihi yalnızca milâdî olarak ya da başında ilgili tarihin kısaltmasıyla verilebilir.
Eflatun (M.Ö. 427-347)
37. Metinde adı geçen şahısların doğum ve vefat tarihi biliniyorsa ilk geçtiği yerde ikisi birlikte aralarında boşluk bırakmadan kısa çizgi (-) ile verilir.
Yahya Kemal Beyatlı (1884-1958)
38. Hicrî tarihin iki milâdî yıla tekabül ettiği durumlarda milâdî tarihe ait ilk yıl tam yazılır, araya (-) işareti konularak boşluk bırakmadan ikinci yılın son iki rakamı yazılır.
(904/1498-99)
39. Yalnızca ölüm tarihinin verildiği durumlarda / işaretinin öncesinde ve sonrasında boşluk bırakılmaz.
40. Devlet başkanlarının (kral, imparator, han, sultan, padişah, emîr, cumhurbaşkanı vb.) hükümdarlık yılları, ilk geçtiği yerde ve dizin bölümünde parantez içinde milâdî tarihle gösterilir. Birden fazla kez tahta çıkan padişahların her iki saltanat süreleri de arada virgöl konularak kısaltılmadan verilir.
Kânûnî Sultan Süleyman (1520-1566)
II. Mehmed (1444-1446, 1451-1481)
41. Padişah isimlerindeki rakamlar Roma rakamları ile ifade edilir.
III. Mehmed, IV. Murad
42. Özel isimlerin sonunda yay ayrıç içinde bir açıklama yapılmak istendiğinde kesme işareti ve arkasından gelen çekim eki yay ayrıçtan önce yazılır.

Süleyman Çelebi'nin (ö. 813/1411) *Mevlid*i...

43. Metinde veya dipnotlarda müellif ismi tek kelime ile yazılıyor ya da meşhur nisbesi zikrediliyorsa başında harf-i târif kullanılmaz.
Hatalı kullanım: es-Sühreverdi, el-Cezerî
Doğru kullanım: Sühreverdi, Cezerî
44. Sonunda ayn ya da hemze olan kelimelere kesme işareti gelmesi gerektiğinde ayn işareti bu vazifeyi görür, ayrıca apostrof kullanılmaz.
Abdünnâfi'den
45. Harf devriminden önceki dönemde yaşamış müellif adlarında “b, c, d” sesleri hece ve kelime sonlarında korunur, harf devriminden sonraki dönemde ise sert ünsüzlerle (p, ç, t) yazılır.
Hoca Sâdeddin Efendi, Sadettin Kaynak
Ahmed Paşa, Ahmet Ateş
46. Harf devriminden sonraki dönemlerde yaşamış müellif adlarının yazımında Türkçe söyleyiş ve TDK Yazım Kılavuzu esas alınır.
47. “İbn” kelimesi ve onun kısaltılmış hâli olan b. harf-i ceri kendisinden sonraki kelimenin îrâbına tesir etmez.
İbn Abdürabbih, İbn Abdülber, Abdullah b. Abdülmuttalib
48. İbn kelimesi kendisinden sonraki kelimeye bitiştirildiği takdirde kelime sonundaki hareke Türkçenin fonetiğine uygun olarak okunur.
İbnü's-Salâh, İbnü'l-Mâcid, İbnü'r-Rif'a
49. Şahıs adlarında isim zinciri dışında “b.”den sonra gelen, yani isim olarak kullanılan harf-i târifli kelimelerin başındaki “el” takısı yazılmaz.
Abdullah b. Mübarek, Atıyye b. Esved
50. Sıfatlarda ve nisbelerde ise el- takısı korunur.
Abdullah el-Harrâz, Abdullah b. Salih el-Mısırî
51. Sonu çift sessizle biten (şeddeli olan) özel isimlerde son sessiz bir kere yazılır ancak bir ek alması halinde her iki sessiz de gösterilir.
Abdullah b. Ced, Abdullah b. Cedd'in
52. Latin harflerini kullanan dillerdeki özel adlar özgün biçimleriyle yazılır.
Beethoven, Byron, Cervantes, Chopin, Horatius, Molière, Rousseau
53. Osmanlıca metinlerde Batı dillerinde kullanılan özel adlar telaffuz edildikleri gibi yazılmışsa ana metnin imlâsına uygun şekilde Latinize edilir, yay ayrıca içinde de özgün biçimi gösterilir:
Şekspir (Shakespeare)

MÜELLİF ADLARININ DİPNOT VE KAYNAKÇADA YAZIMI

54. Aynı şöhretle bilinen birden fazla müellif varsa, olası bir karışıklığı önlemek için şöhret müellifin lakabı ya da künyesi de eklenerek yazılır:
Musannif, Muhammed b. Ebû Bekir el-Bursevî el-Hanefî
Musannif, Mehmed b. Yusuf b. Veliyyüddin el-İzmirî
55. Süleyman Nazif, Mehmed Süreyya, Şemseddin Sami, İbrahim Müteferrika, Kaşgarlı Mahmûd, Fuzûlî gibi meşhur olmaları nedeniyle bir başka müellifle karıştırılma ihtimalleri olmayan müellifler dipnotta da kaynakçada da kısa/şöhret bulmuş adlarıyla kaydedilirler.
56. Bir müellifin birden fazla bilinen şöhret adı varsa, bunlardan diğerine göre daha fazla meşhur olanı tercih edilir. Eğer ikincisi de en az birincisi kadar yaygınlık kazanmışsa kayıta parantez içerisinde belirtilir:
Dâni (İbnü's-Sayrafi), Ebû Amr Osman b. Sa'îd b. Osman el-Kurtubî el-Mukrî en-Nahvî
57. Şair olan müellif kayıtlarında mahlas şöhret adı yerinde kullanılır. Aynı mahlası birden fazla şairin kullanma ihtimalinin olduğu durumlarda mahlas yazmakla yetinmemeli, ad, ünvan, nisbe gibi unsurlar da eklenmelidir:
Nihânî, İbrâhim Çelebi el-Edirnevî
Nihânî, Nacak Fâzıl
58. Dipnot ve kaynakça gösterimi sırasında müellif adında nisbe, şöhret, ünvan, lakap gibi bütün unsurların yer alması gerekmez. Sadece müellifin adından ya da sadece ad ve ünvanından ibaret müellif adları bulunmaktadır. Böyle durumlarda müellif adı dipnotta da kaynakçada da aynı şekilde geçer:
Şeref Hanım, Mihrî Hatun
59. Yabancı müelliflerin adları yazma eserde geçtiği hâliyle, orijinaline bağlı kalınarak yazılır:
Blackwell Elisabeth, Claudius Ptolemaeus, Platon, Guillaume Le Blond, Von Hammer
60. Müstear adla yazan müelliflere, dipnot ve kaynakçada müstear adlarıyla yer verilir:
Tâhir Saffet yerine Tâhirü'l-Mevlevî
61. Farklı coğrafyalarda farklı adlarla bilinen müelliflerin eserlerine atıf yapıldığında dipnot ve kaynakçada müellifin İslâm coğrafyasında bilinen adı esas alınır:
Averroes yerine İbn Rüşd

KAVRAMLARIN, DİN VE MEZHEP ADLARININ YAZIMI

62. Din, mezhep, tarikat isimleri ve ıstılâhî mâna ifade eden kavramların yazımında *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*’nde yer alan ilgili madde başlığı esas alınır.
63. Din adları büyük harfle, din mensuplarını ifade eden kelimeler küçük harfle başlar.
Müslümanlık, İslâmiyet, Musevîlik, Mecûsîlik, Budizm
müslüman, hristiyan, musevî, mecûsî, budist
64. Mezhep, tarikat adları ve mensuplarını ifade eden kelimeler büyük harfle başlar.
Eş’arîlik & Eş’arî, Mevlevîlik & Mevlevî
65. İstılâhî bir anlam taşıyan kavram ve mezhep isimlerinde kelime ortasındaki ayn ve hemzeler eğer sâkin ise mutlaka gösterilir. Harekeli iseler ayn ve hemze sesi â, î, û uzatmaları ile verilir. Kavramın başka kökten gelen bir kelimeyle karışma ihtimalinin olduğu durumlarda hemze ve ayn işareti mutlaka gösterilir.
Mu’tezile, Şîa, a’yân-ı kevnîyye, akl-ı maâd, şuûnât-ı esmâîyye, bi’set-i rusûl, a’yân-ı sâbite, fuâd, lemeân, i’câz, ba’s, re’sen, te’vil
66. Kavramlarda kelime sonundaki ayn ve hemze harfleri umumiyetle gösterilir.
cem’, melce’, menba’
67. Kavramlarda, kapalı bir heceden sonra gelen harekeli hemze ve ayn harfleri de ıstılâhî ifadesinde anlam kaybına sebep olmamak üzere umumiyetle gösterilir.
cüz’î, mir’at, tel’în, iz’an, ric’at
68. Arapça, Farsça, Latince vb. yabancı kökenli kavramlar ilk geçtiği, tarif edildiği ve vurgulanması gerektiği yerlerde eğik yazılır.
69. Çeviri metinlerinde, ıstılâhî özellik gösteren kavramların aslı, orijinaline delalet etmek üzere belirtilmek istenirse parantez içerisinde ve italik olarak verilir. Metinde kavramın bizzat geçtiği yerde açıklama yapılmak istenirse açıklayıcı kelime ya da kelimeler parantez içerisinde ve düz olarak verilir.
İslâm filozoflarının Tanrı-âlem ilişkileri bağlamında genelde benimsemiş oldukları sebeplilik fikrine göre, metafizik alanda Tanrı “zorunlu varlık” (*Vâcibü’l-Vücûd*) olarak sebeplerin sebebi yani “İlk İllet”tir (*el-İlletü’l-Ülâ*).
- Beş sanattan burhâna daha fazla yer ayrılan risâle; burhân (bilimsel yöntem), cedel (diyalektik yöntem), hatâbe (retorika), şiir (poetika) ve mugâlatâ (safсата) bölümleri ile son bulmaktadır.
70. Arapça ve Farsça asıllı kelimelerin sonunda bulunan “b, c, d” sesleri, Türkçede genellikle sertleşerek “p, ç, t” seslerine dönüşür (tıp, ihraç, cilt). Ancak az kullanılan veya terim niteliğinde olan kelimelerin bu aslı sesleri imlâda umumiyetle korunur.
Âdâb, ahd, şehid, tecvid

71. Müellif adları, eser adları, ıstılâhî kavramlar dışındaki dilimize çok yerleşmiş Osmanlıca kelimelerin imlâsında Türkçe telaffuz esas alınır, kelimenin aslında var olan ayn ve hemze ile med harfleri (ا, و, ی) fonetik imla gözetilerek â, î, û, sesleriyle verilir ya da verilmez.
hazır, hatır, bazı, mebus, mâna, mâsum, mâşuk, tâlim, mûcize
72. Kapalı hecelerde uzatma işareti mümkün olduğunca kullanılmaz. Terkip vs. gereği hece açıldığında uzatma işareti kullanılır.
insan & insân-ı kâmil
73. Kaf ve gayın harflerinden sonra gelen uzun sesliler düz çizgi ile değil şapka ile gösterilir. Harflerin üzerine konulan şapka işareti hem uzatma hem inceltme için kullanılır.
rüzgâr, rekâbet, kâfiye, gâlip
74. Yazılışları aynı, anlamları farklı kelimelerin arasındaki nüansı göstermek için uzatma işareti kullanılır.
usul & usûl, alem & âlem
75. Nispet eki olarak dilimize geçmiş olan “-i” harfî; belirtme durumu ve iyelik ekiyle karışma ihtimalinin olduğu durumlarda “î” şeklinde şapkalı, karışma ihtimalinin olmadığı ve dilimizde yaygın olarak kullanılan kelimelerde “i” şeklinde şapkasız yazılır.
siyasi, mimari, umumi, hakiki, samimi, askerî, dinî, resmî, ilmî, ferdî, aklî, fikhî

ÂYET VE HADİSLER İLE DİĞER ARAPÇA VE FARŞÇA İBARELERİN YAZIMI

76. Metinde âyetin Arapça orijinali verildiği takdirde çiçek parantez içinde yazılır.
Allah Teâlâ şöyle buyurdu: ﴿سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى﴾ “Yüce Rabbinin adını tenzih ederek an.”²
77. Âyetlerin meâlleri metinde çift tırnak içinde, düz olarak verilir. Sûre adı, sûre numarası ve âyet numarası dipnotta belirtilir.
78. Transkripsiyonlu metinlerde metnin içinde âyetin Arapça yazımı geçtiğinde meal dipnotta çift tırnak içinde ve düz olarak verilir. Mealde hangi tercümenin kullanıldığı ilk geçtiği yerde ve kaynakça kısmında mutlaka belirtilir.
79. Metinde hadis-i şeriflerin Arapça orijinali verildiği takdirde « » parantezi içinde yazılır. Hadis-i şerifin mânası dipnotta çift tırnak içinde ve düz olarak verilir. Hemen yanında kaynak bilgisi yazılır.
el-hâşıl Server-i Enbiyâ ve Habîb-i Hudâ bir vücûd-ı şerîfdür ki لولاك لولاك لما

2 A'lâ, 87/1.

³ خَلَقْتَ الْاَفْلَاقَ hil'ati hilḳat-i behiyyesini teṣrîf itmişdür.

80. Tercüme, transkripsiyonlu metin ve tahkikli metinlerde Arapça-Farsça ibareler -dilimize yerleşmiş dua cümleleri hariç- parantez ya da çift tırnak kullanılmaksızın orijinal alfabesiyle verilir. Tercümesi dipnotta çift tırnak içinde ve düz olarak yazılır.

İmam Ali (ra), *وَكَفَانِي عَزًّا أَنْ أَكُونَ لَكَ عَبْدًا*,⁴ demişdir.

81. Şahıs isimlerinin akabinde söylenen *aleyhi's-selām, rahmetu'llāhi 'aleyh* gibi dua cümleleri italik yazılır.

Resūlu'llāh *ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem* Bārī' Te'ālā'dan 'ilm ziyādeligin dileyüp ⁵﴿

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾ dimişdür.

82. Sûre adları, Türkçe söyleyiş esas alınarak başında harf-i târif olmaksızın yazılır. Sûre adından sonra virgöl konularak sûre numarası/âyet numarası belirtilir.

Şuarâ, 26/1.

Bakara, 2/63.

ALINTI/İKTİBAS

83. Çeviri eserlerde, Türkçe dışındaki dillerden iktibas edilmiş cümlelerin tercümeleri aktarılmalı, gerekiyorsa dipnotta orijinal yazılışları kaynak bilgisinden önce verilmelidir.
84. Eğer müracaat edilen kaynaktan ilgili kısım aynen, noktası ve virgölüne dokunulmadan, olduğu gibi alınacaksa alıntılanan kısım çift tırnak içinde verilir, imlâsına müdahale edilmez ve sonuna dipnot numarası konularak kaynağı belirtilir. Çift tırnak içinde yeniden bir kelime ya da cümleye vurgu yapmak gerekirse vurgulanmak istenen ibare tek tırnak içinde ya da italik olarak yazılır.
85. Doğrudan alıntılanan kısım üç satırdan uzun ise dar paragraf hâlinde gösterilir. Uzun alıntıların ana metinden ayırt edilmesi için dar paragraf normal metin boyutundan bir punto küçük ve soldan satır başı hizasında girintili olarak yazılır. Dar paragrafların başında ve sonunda çift tırnak kullanılmaz.
86. Doğrudan aktarılan metinde, anlamı değiştirmemek şartıyla, bazı kelime, cümle ve paragraflar çıkartılabilir. Çıkartılan kısımların yerine yay ayrıç içinde üç nokta (...) konulur.

3 "Sen olmasaydın, Sen olmasaydın, ben âlemleri yaratmazdım." Aclûnî, *Kefî'l-Hafâ*, 2: 164 (nr. 2123).

4 "Bana şeref olarak Sen'in bana Rab olman yeter. Yine bana izzet olarak Sana kul olmam yeter."

5 Tâhâ, 20/114.

DİPNOT VE KAYNAKÇA GÖSTERİMİ

87. Metin içi atıf sistemi kullanılmaz.
88. Yazma Eserler Kurumu'nun Chicago dipnot ve kaynakça sistemi ile uyumlu referans kuralları uygulanır. (Bk. Ek-1)
89. Eser isimleri "a.g.e.", "a.g.m.", "aynı yer" vs. şeklinde kısaltılmamalıdır.
90. Aynı dipnot içerisinde aynı yazara ait farklı eserlere atıf yapıldığında sonraki eserlerde "a.mlf." (aynı müellif) kısaltması kullanılabilir.
91. Dipnot referans numarası noktalama işaretlerinden sonra konulur.
"Fuzûlî'ye göre şiirin asıl sermayesi derttir."⁵
92. Aynı dipnotta birden fazla esere atıf yapılması gerektiğinde iki eserin künye bilgileri arasına noktalı virgöl konulur.
93. Dipnotlar ve kaynakça kısmında dergi ve kitapların cilt numarası daima Arap rakamlarıyla gösterilir. Eserin mukaddimesi Roma rakamları ile numaralandırılmışsa o kısma atıf yapmak gerektiğinde sayfa numarası Roma rakamı ile verilir.
94. Çok fazla yazma eser ve arşiv belgesinden istifade edilerek hazırlanan eserlerde kaynakça; "Yazmalar", "Arşiv Belgeleri" ve "Diğer Kaynaklar" şeklinde ayrı ayrı başlıklandırılabilir.
95. Kaynakça yazarın soy ismine, nisbesine veya meşhur ismine göre alfabetik olarak sıralanır.
96. Editöryal bir eserde mütercim, şârih, muhakkik tarafından kaleme alınan mukaddime, takdim, inceleme gibi bölümlere referans verilmek istendiğinde kitap bölümü olarak kaynak gösterilir.

NOKTALAMA İŞARETLERİNİN KULLANIMI

97. Düzeltme/İnceltme işareti dışında noktalama işaretlerinin kullanımı konusunda Türk Dil Kurumu tarafından belirlenip duyurulan kurallar esas alınır: <http://www.rdk.gov.tr/icerik/yazim-kurallari/noktalama-isaretleri-aciklamalar>
98. Nokta, noktalı virgöl, iki nokta, üç nokta, virgöl, soru işareti, ünlem, çift tırnak ve ayraç ait oldukları kelimeye bitişik yazılır; kendilerinden sonra bir harf boşluğu ara verilir.
99. Metin içinde geçen şiir dizeleri tercüme eserlerde italik, transkribe eserlerde ve tenkitli metnin dipnotlarında düz yazılır.
100. Mısra sonlarında ve Osmanlıca şiirlerde noktalama işareti kullanılmaz.
101. Şiir dizeleri metinde alt alta yazılır. Dipnotta yan yana yazıldığında aralarına öncesi ve sonrasına birer boşluk bırakılarak eğik çizgi (/) konulur. Beyit/Dörtlük arasına ise öncesinde ve sonrasında boşluk bırakılarak (//) işareti konulur.
102. Bir kelimeye, istilâhî bir kavrama vurgu yapılmak istendiğinde çift tırnak kullanılır, tek tırnak kullanılmaz.
103. Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda önce köşeli ayraç, sonra yay ayraç kullanılır.

Çaylak Tevfik [Mehmed Tevfik (1843-1893)] tarafından kaleme alınan *Kâfile-i Şuarâ*, tezkire geleneğinin son örneklerinden biridir.
104. İsimleşmiş, çok kullanıldığı için âdeta birleşmiş Arapça, Farsça terkiplerdeki kesme ve tire işaretleri kullanılmaz.

“Kânûn-i sâni” yerine “Kânûnusâni”
“Rebîü'l-evvel” yerine “Rebîülevvel”
“Şeyhü'l-İslâm” yerine “Şeyhülislâm”
105. İslâm dünyasındaki kullanımı ile Latince yazımı arasında fark olan coğrafi yer adlarında, ilk geçtiği yerde İslâm dünyasındaki kullanımının yanında parantez içinde Latince yazımı da verilir:

İşbîliye (Sevilla), Gırnata (Granada), Sebte (Ceuta)

TARİH VE YÜZYILLARIN YAZIMI

106. Tanzimat Fermanı'nın ilan edildiği zamana kadar olan tarihler hicrî/milâdî olarak belirtilir, Tanzimat sonrası için ise sadece milâdî tarihi zikretmek yeterlidir.
107. Doğumu (d.), vefatı (ö.) kısaltması ile verilir.
108. Yüzyıllar, Roma rakamları ile yazılır. Sonrasında gelen “yüzyıl” sözcüğü küçük harfle başlar.
XVII. yüzyıl

TABLO VE ŞEKİLLER

109. Kitapta yer alacak yazma eser sayfa örneği, resim, çizim, harita veya belgelerin yüksek çözünürlükte bir kopyası (USB, DVD, CD) içerisinde eserle birlikte Yazma Eserler Kurumuna teslim edilmelidir.
110. Tablo ve şekiller, telif hakkı içeriyorsa, telif hakkı sahibinden basılı ve elektronik kullanım için yazılı izin alınması eseri hazırlayana aittir. Tablo veya şekillerin altında kaynağın belirtilmesi ayrıca gereklidir.
111. Tablo ve şekillerin başlıklandırılmasında ardışık sayılar kullanılır. Tablo ve Şekil başlığından sonra iki nokta konur. Boşluktan sonra açıklayıcı ifade yazılır.
Tablo 1: İstanbul Okmeydanı Menzili
112. Tablo ve şekiller kitabın sonunda yer alıyorsa “İçindekiler” kısmında “Ekler” adı altında topluca belirtilir.
113. Tablodaki bilgiler metin içerisinde kısa ve öz bir şekilde ifade edilmeli, gereksiz tekrardan kaçınılmalıdır.
114. Şekil içerisindeki yazılar okunabilir; tablolar, metinden bağımsız olarak da anlaşılabilir olmalıdır.
115. Araştırmada âyet, hadis, deyim ve atasözü sayısı, edebî sanatlar vs. bilgiler, metin olarak ifade edilebildikleri için ayrıca tablo ile gösterilmelerine gerek yoktur.
116. Başlıklandırma tablonun içeriği ile uyumlu olacak şekilde kısa, anlaşılır ve açıklayıcı olmalıdır. Çok genel ya da ayrıntılı başlıklar kullanılmamalıdır. Başlıklarda her kelimenin ilk harfi büyük yazılır.
117. Tablo ve şekillerin başlıklandırılmasında “Tablo” veya “Şekil” ibaresi kullanılır. Grafik, çizelge, çizim, harita, fotoğraf ve resimler “Şekil” olarak değerlendirilir; resim, grafik, çizim gibi başlıklar kullanılmaz. Şekiller siyah-beyaz olabilecekleri gibi çalışmadaki kullanımına bağlı olarak renkli de olabilirler.

118. Kitabın sonunda metne ait olan yazma eser nüshalarından örnekler verilecekse kaynak bilgisi aşağıdaki şekilde ifade edilir.

Kütüphane Adı, Koleksiyon Adı, nr. Koleksiyon Numarası, vr. Varak Sayısı
Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Revan Köşkü, nr. 808, vr. 10b.

DİZİN

119. Yazar, dizini düzenlenmiş olarak eserle birlikte Yazma Eserler Kurumuna teslim etmeli, şayet bu mümkün olmuyorsa dizinde yer alacak kelimelerin listesini alfabetik sıralamayla göndermelidir. Sayfa numaraları, grafik tasarım esnasında sayfa düzenine göre konulacaktır.
120. Müellifin birden fazla isim, nisbe, lakap ile meşhur olduğu durumlarda en bilindik olan esas alınır, parantez içinde tüm nisbe, lakab ve künyeleri yazılır, diğerleri de madde başı olarak verilip buradan en bilindik isme atuf yapılır. (bk. şeklinde)
Hasan Efendi (Trabzonî, Mutavvelî)
Trabzonî Hasan Efendi bk. Hasan Efendi (Trabzonî, Mutavvelî)
Mutavvelî Hasan Efendi bk. Hasan Efendi (Trabzonî, Mutavvelî)
121. Kabile adlarında “Benî” kelimesi sıralamaya katılmadan madde başı ikinci kelimeye göre belirlenir, ardından da “Benî” kelimesi eklenerek parantez içinde tam adı yazılır:
Kurayza (Benî Kurayza)
122. Çeşitli kurumlarla milletlerarası kuruluş adları Türkçede yaygın olan şekilleriyle madde başı olarak yazılır, daha az bilinenlerin ise orijinal adları tercih edilir.
“European Union” yerine “Avrupa Birliği”
CENL (the Conference of European National Librarians)
123. Alfabetik sıralama harf esasına göre değil kelime esasına göre yapılır. Birleşik isim ve lakaplar dışında madde başlarında geçen harf-i tariflerle “b.” kısaltması ve “bint” kelimesi sıralamaya dâhil edilmez. Farsça terkiplerdeki izafet kesresi de sıralamada dikkate alınmaz.
124. Dizinde madde başı olan kelimedden sonra virgöl kullanılmaz.
âlem-i imkân 122, 139, 411
âlem-i hayâl 137, 355, 941

TENKİTLİ METİN VE ÇEVİRİYAZI ESASLARI⁶

Osmanlı Türkçesi ve benzer dillerde (Çağatay, Azeri vs.) yazılan metinlerin neşrinde amaç ve hedefe göre tam transkripsiyon veya hafif transkripsiyon sistemi uygulanır. Özellikle edebî yönü baskın ve metnin bütün özelliklerinin yansıtılmak istendiği eserlerde tam transkripsiyon sistemi tercih edilir. Daha geniş kesimlere hitap eden tarihî ve dinî metinlerde ise Başkanlığın ve hazırlayanın mutabakatıyla hafif transkripsiyon sistemi kullanılır. Latinize metinlerde Adobe Garamond Pro, Arabî dizilen metinlerde Traditional Naskh fontu kullanılır.

1. Tam transkripsiyon sisteminde harflerin bütün karşılığı gösterilmelidir. Çalışmanın başında transkripsiyon tablosu verilmelidir.
2. Hafif transkripsiyonda sadece uzatmalar ve sakın okunan yerlerde ayn/hemze işaretleri gösterilir. Kelime sonlarındaki ayn işareti de gösterilmelidir.
lemeân, lem'a; müessir, te'sîr; sudâ', lüma'
3. Hafif transkripsiyonda ayrıca kaf ve gayn kelimelerinden sonra a üzerine şapka değil düz çizgi (â) kullanılır.
kânûn, kâdî, gâfil, gâlib
4. Metinlerin aktarımında eserlerin yazıldığı asırlar göz önünde bulundurulur. XV. asrın sonuna kadar yazılmış metinler Eski Anadolu Türkçesi imla özellikleri, XVIII. asır sonuna kadar yazılmış metinlerde Klasik Osmanlı Türkçesi imla özellikleri, XIX. asır ve sonrasında yazılmış eserlerde ise güncel Türkiye Türkçesi imlası kullanılır.
5. Özellikle ilk dönemdeki manzum eserlerde sıklıkla görülen “durur” eki öncesindeki kelime ile arasına (-) tire işareti konularak birleşik yazılır. Bunun dışındaki ön ek ve son eklerin yazımında bu konuda yazılmış ilgili makaleler dikkate alınarak imla tutarlılığı sağlanması esastır.
Gerçi kim bunlar dağî mürsel-durur
Lâkin Aḥmed ekmel ü efḍal-durur
6. Özel isimlerdeki “-el” eki transkripsiyon işaretleri kullanılmadan yazılır. Allah lafzının yazımında da herhangi bir işaret kullanılmaz.
Abdülkerîm, Nizâmülmülk, Şadrüddîn, illallâh, Resûlullâh, Luṭfullâh

6 Burada verilen bilgiler sadece temel hususlar için geçerlidir. Buradaki hususlar dışında ve tenkitli metin neşri hakkında ayrıntılı bilgi için İSAM tarafından 2022 yılında basılan *TENKİTLİ NEŞİR KILAVUZU (Osmanlı Türkçesi Metinleri için)* adlı kitaba müracaat edilmelidir.

7. Nüsha farkları gösterilirken bütün mısralar veya uzun satırlar yazılmamalı, sadece farkın olduğu kelime veya kelime grubu gösterilmelidir. Manzum metinlerde mısralar a ve b şeklinde gösterilmelidir. Farklı kelime için iki nokta (:), fazla kelime için (+), eksik kelime için (-) işaretleri kullanılır. Nüsha farklarının gösterimi hakkında ayrıntılı bilgi için İSAM tarafından yayımlanan *Tenkitli Neşir Kılavuzu* (Osmanlı Türkçesi Metinleri için) adlı kitaba bakılmalıdır.
8. Varak numaraları kalın (bold) köşeli parantez içinde yazılır. Nüsha kısaltmasından sonra bir boşluk bırakılarak varak numarası ve üst simge halinde sayfa yüzü belirtilir.

[HM 3^a], [A1 2^b]

9. Manzum metinlerde beyit numaraları 1, 5, 10 şeklinde gösterilmelidir. Mesnevilerde ise tercihe göre beyit numaraları ardışık bir şekilde verilebilir. Mensur metinlerde satır numaraları gösterilmez.
10. Metinlerde vezinler tespit edilerek kalın (bold) bir şekilde manzumelerin üst satırında ve onlarla aynı hizada yazılmalıdır. Her tef'ile büyük harfle başlamalıdır.
... Maḥlūḳāt-i sā'ireniñ ḥ'ān-ı vücūddan teğaddi ve tena'um etmesi sāye-i Muḥammediyyededir. Nitekim ḥadīş-i "levlāk" bunu nāṭıḳdır.

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Beyt: Zāt-i pākūndür sebep bu 'ālemün icādına
Olmasa teşrīfün olmazdı cihān kāşānesi

11. Mensur metinlerde anlam ve konu dikkate alınarak gerekli yerlerde paragraf başı yapılmalıdır. Ayrıca metnin anlaşılmasını kolaylaştırmak için virgöl, ünlem, noktalı virgöl, tırnak ve soru işareti gibi noktalama işaretleri kullanılır. Manzum metinlerde ise herhangi bir noktalama işareti kullanılmaz.
12. Beyt, Nazm, Şi'r, Rubâî, Kıt'a, li-müellifihi gibi alt başlıklar bold (kalın) olarak ve manzumelerin ilk satırının başında yazılarak akabinde iki nokta konulur.

Beyt: Şanmañuz kim gün toğupdur 'ālemi rüşen görüp
Yārimün bir ḥandesidür çün anı tenvîr iden

13. Neşredilen Osmanlı Türkçesi metinlerindeki kısa dua ibareleri hariç Arapça ve Farsça iktibaslar Arabî harflerle dizilir, tercüme ve kaynakları dipnotta verilir. Dua ve övgü cümleleri ise latinize edilerek italik bir şekilde yazılmalıdır. Eserde geçen Arapça dua ibareleri ve anlamları için bir liste hazırlanmalıdır.

Ve māh-ı Cemāziye'l-evvel'ün dördüncü gicesi [16 Ocak 1595] dār-ı fenādan

sarây-ı bekâya intikâl idüp ﴿فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ﴾⁷ riyâzında selâtin-i ehl-i dîn ile hür u ğılmâna hem-nişîn olup milk ü nigîni vâriş-i muhıkkına irişdi -enârallâhu burhânehû ve ce'ale'l-cennete mekânehû. Âmin. Yâ Rabbe'l-'âlemîn-. Ve bu sırr-ı nihânî hıfzında vüzerâ-yı 'izâm-ı 'âlî-makâm -edâmallâhu te'âlâ ikbâlehüm ve iclâlehüm ilâ yevmi'l-kıyâm- hazretleri taşradan ihtimâm-ı tâmm idüp ...

14. Manzum ve mensur metinlerde geçen ana başlıklar müstakil bir satırda, alt başlıklar şeklindeki ibareler ise metinlerle aynı hizada ve bold olarak yazılır.

Dördüncü Fasl

Hulâsa-i Mevcûdât aleyhi ezke't-tabiyyât hazretleriniün hucerât-ı şerîfeleri ve dahi Hazret-i Fâtımatü'z-Zehrâ radiyallâhu anhânun hücre-i münîfeleri beyânındadır.

Mescid-i Şerîf binâsında zikr olunmışdı ki Hazret-i Risâlet-penâh *sallallâhu aleyhi ve sellem* iki hâtunları için iki hücre binâ eyledi. ...

Feth-i Halku'l-vâd ve Tûnus: Ve mâh-ı merķūmuñ yigirmi ikisi vâķi' olan Şenbih günü [15 Mayıs 1574] Tûnus ve Halku'l-vâd fethi için vüzerâ-yı 'izâmdan serdâr ta'yîn olınan düstûr-ı ekrem ve müşîr-i efham Sinân Paşa -edâmallâhu te'âlâ eyyâme 'izzihî ve iķbâlihî- sa'âdetlü pâdişâh-ı hilâfet-destgâh kıbelinden ...

⁷ “Yüce bir cennettir.” (Hâkka, 69/22).

EK-1

DİPNOT VE KAYNAKÇA GÖSTERİM KILAVUZU

TEK YAZARLI KİTAP GÖSTERİMİ¹

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad, *Eser Adı* (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı), Sayfa Numarası.

Ad Soyad, *Eser Adı*, Baskı Sayısı, c. Cilt Numarası² (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı), Sayfa Numarası.

- **Örnek:**

Fuat Sezgin, *Arap-İslam Bilimleri Tarihi* (İstanbul: Kültür Bakanlığı, 2014), 70-71.

Ahmet Arslan, *İlkçağ Felsefe Tarihi*, 2. baskı, c. 5 (İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2016), 75.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, *Eser Adı*, Sayfa Numarası.³

Soyad, *Eser Adı*, Cilt Numarası: Sayfa Numarası.

- **Örnek:**

Sezgin, *Arap-İslam Bilimleri Tarihi*, 73.

Arslan, *İlkçağ Felsefe Tarihi*, 3: 75.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad. *Eser Adı*. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı.

1 Kurumumuzca benimsenen referans sistemi, Chicago Manual Style of 17th Edition ile tam uyumlu olmakla birlikte, arşiv belgeleri ve İslâm medeniyetine ait temel kaynakların atfında tarafımızdan belirlenen değişiklikler esas alınmıştır.

2 Eserin ciltleri farklı yıllarda yayımlanmışsa dipnotta sadece atfta bulunan cildin yayım yılı verilir. Revize edilmiş baskılar için (rev.) kısaltması kullanılır.

3 Dipnotta eğer bir sayfa aralığına işaret edilecekse araya (-) işareti konur. Birden fazla ardışık olmayan sayfaya işaret edilecekse araları virgül ile ayrılarak sayfa numaraları tek tek yazılır: Sezgin, *Arap-İslam Bilimleri Tarihi*, 70-75; Sezgin, *Arap-İslam Bilimleri Tarihi*, 70, 75.

Soyad, Ad. *Eser Adı*. Baskı Numarası. Cilt Sayısı.⁴ Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı.

Örnek:

Sezgin, Fuat. *Arap-İslam Bilimleri Tarihi*. İstanbul: Kültür Bakanlığı, 2014.
Arslan, Ahmet. *İlkçağ Felsefe Tarihi*. 2. baskı. 5 cilt. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2016.

İKİ YAZARLI KİTAP GÖSTERİMİ

• **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad ve Ad Soyad, *Eser Adı* (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı), Sayfa Numarası.

Örnek:

Günay Kut ve Nimet Bayraktar, *Yazma Eserlerde Vakıf Mühürleri* (Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2016), 25.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad ve Soyad, *Eser Adı*, Sayfa Numarası.

Örnek:

Kut ve Bayraktar, *Yazma Eserlerde Vakıf Mühürleri*, 25.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad ve Ad Soyad. *Eser Adı*. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı.

Örnek:

Kut, Günay ve Nimet Bayraktar. *Yazma Eserlerde Vakıf Mühürleri*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2016.

ÜÇ YAZARLI KİTAP GÖSTERİMİ

• **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad, Ad Soyad ve Ad Soyad, *Eser Adı* (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı), Sayfa Numarası.

Örnek:

Mehmet Önder, İsmet Binark ve Nejat Sefercioğlu, *Mevlâna Bibliyografyası 1: Basmalar (Kitap-Makale)* (Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları, 1974), 89.

⁴ Ciltli eserin tamamından istifade edilmişse cilt sayısı, tek bir cildinden yararlanılmışsa sadece yararlanılan cildin numarası verilir.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, Soyad ve Soyad, *Eser Adı*, Sayfa Numarası.

- **Örnek:**

Önder, Binark ve Sefercioğlu, *Mevlâna Bibliyografyası 1: Basmalar (Kitap-Makale)*, 102.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad, Ad Soyad ve Ad Soyad. *Eser Adı*. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayın Yılı.

- **Örnek:**

Önder, Mehmet, İsmet Binark ve Nejat Sefercioğlu. *Mevlâna Bibliyografyası 1: Basmalar (Kitap-Makale)*. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları, 1974.

DÖRT VE DAHA FAZLA YAZARLI KİTAP GÖSTERİMİ

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

İlk Yazarın Ad Soyadı v.dğr., *Eser Adı* (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayın Yılı), Sayfa Numarası.

- **Örnek:**

Haluk İpekten v.dğr., *Sehî Beg Heşt Bihişt* (Ankara: Kültür Bakanlığı, 2017), 159.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

İlk yazarın Soyadı v.dğr., *Eser Adı*, Sayfa Numarası.

- **Örnek:**

İpekten v.dğr., *Sehî Beg Heşt Bihişt*, 162.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad, Ad Soyad, Ad Soyad ve Ad Soyad. *Eser Adı*. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayın Yılı.

- **Örnek:**

İpekten, Haluk, Günay Kut, Mustafa İsen, Hüseyin Ayan ve Turgut Karabey. *Sehî Beg Heşt Bihişt*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 2017.

KİTAPTAN BÖLÜM GÖSTERİMİ

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Bölüm Yazarının Adı Soyadı, “Bölümün Adı”, *Eser Adı* içinde, ed. Editörün Adı Soyadı (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayın Yılı), Sayfa Numarası.

Örnek:

Uğur Derman, “Giriş”, *Leylâ vü Mecnûn* içinde, haz. Güler Doğan Averberk (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, 2020), 18.

• Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:

Soyad, “Bölümün Adı”, Sayfa Numarası.

Örnek:

Derman, “Giriş”, 20.

• Kaynakçada Gösterimi:

Soyad, Ad. “Bölümün Adı”. *Eser Adı* içinde, Editör Ad Soyad, Sayfa Aralığı. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayım Yılı.

Örnek:

Derman, Uğur. “Giriş”. *Leylâ vü Mecnûn* içinde, Hazırlayan Güler Doğan Averberk, 17-20. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları, 2020.

ÇEVİRİ KİTAP GÖSTERİMİ

(TAHKİKİKLİ/ TENKİTLİ/SADELEŞTİRİLMİŞ/ELEŞTİREL METİN)⁵

• Dipnotta İlk Geçtiği Yer:

Ad Soyad, *Eser Adı*, çev. Çeviren/Hazırlayan/Sadeleştiren/Tahkik Eden Adı Soyadı⁶ (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayım Yılı), Sayfa Numarası.

Örnek:

İbn Rüşd, *Aristoteles Metafizik Büyük Şerhi*, çev. Muhittin Macit, c. 2 (İstanbul: Litera Yayıncılık, 2019), 70.

Adam Gacek, *Arapça Elyazmaları İçin Rehber*, çev. Ali Benli ve M. Cüneyt Kaya (İstanbul: Klasik, 2017), 120.

Fârâbî, *Şerhu'l-İbâre Peri Hermeneias Büyük Şerhi*, nşr. ve çev. Ferruh Özpilavcı (İstanbul: Litera Yayıncılık, 2015), 89.

Şeyhî Mehmed Efendi, *Vekâyi'ül-Fuzala - Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli*, haz. Ramazan Ekinci, ed. Derya Örs, c. 3 (İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu, 2018), 77.

5 Tahkikli/Tenkitli/Sadeleştirilmiş ve Eleştirel metinlerin dipnot ve kaynakça gösterimi de aynen çeviri kitap gibidir. Tahkik eden (thk.), sadeleştiren (sad.), edisyon kritik, tenkitli metin ve eleştirel metin için (haz.), neşreden için (nşr.) kısaltması kullanılır. Şerhlerde müellif olarak şârihin adı geçer. Kaynakçada kısaltma kullanılmaz: Hazırlayan, Editör, Çeviren, Sadeleştiren, Tahkik Eden, Neşreden şeklinde açıkça yazılır.

6 Eğer eser üzerinde aynı kişi tarafından birden fazla işlem yapılmışsa (tercüme, şerh, tahkik, tenkit vs.) dipnotta ilk geçtiği yerde kısaltmaları (çev. ve ed.) kaynakçada ise açık yazımı tercih edilir (Çeviren ve Editör).

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, *Eser Adı*, Sayfa Numarası.

Örnek:

İbn Rüşd, *Aristoteles Metafizik Büyük Şerhi*, 2: 70.

Gacek, *Arapça Elyazmaları İçin Rehber*, 220.

Fârâbî, *Şerhu'l-İbâre Peri Hermeneias Büyük Şerhi*, 90.

Şeyhî, *Vekâyi'ü'l-Fuzala - Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli*, 3: 80.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad. *Eser Adı*. Çeviren Ad Soyad. Cilt sayısı. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı.

Örnek:

İbn Rüşd, Ebu'l-Velîd Muhammed b. Ahmed b. Muhammed el-Kurtubî. *Aristoteles Metafizik Büyük Şerhi*. Çeviren Muhittin Macit. 3 cilt. İstanbul: Litera Yayıncılık, 2019.

Gacek, Adam. *Arapça Elyazmaları İçin Rehber*. Çeviren Ali Benli ve M. Cüneyt Kaya. İstanbul: Klasik Yayınları, 2017.

Fârâbî, Ebû Nasr Muhammed b. Muhammed b. Tarhan b. Uzluğ el-Fârâbî et-Türkî. *Şerhu'l-İbâre Peri Hermeneias Büyük Şerhi*. Neşreden ve Çeviren Ferruh Özpilavcı. İstanbul: Litera Yayıncılık, 2015.

Şeyhî Mehmed Efendi. *Vekâyi'ü'l-Fuzala - Şeyhî'nin Şakâ'ik Zeyli*. Hazırlayan Ramazan Ekinci. Editör Derya Örs. 4 cilt. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu, 2018.

MAKALE GÖSTERİMİ

• **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad, “Makalenin Adı”, *Sürelî Yayının Adı* Cilt Numarası,⁷ sy. Sayı (Yayın Ayı ve Yılı): Sayfa Numarası.

Örnek:

Kilisli Rifat Bilge, “*Dîvânü Lügâti't-Türk* ve Ali Emîrî Efendi”, *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* 20, sy. 3 (1971): 157 .

Mahmut Kaya, “İslam Düşüncesi ve Aristo Mantığı”, *İlim ve Sanat*, sy. 7 (1986): 49.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, “Makalenin adı”, Sayfa Numarası.

7 Şayet cilt numarası yoksa derginin adından sonra virgül konulur ve sayı numarası verilir.

Örnek:

Bilge, “*Dîvânü Lügâti’t-Türk* ve Ali Emîrî Efendi”, 170.

Kaya, “İslam Düşüncesi ve Aristo Mantığı”, 50.

• Kaynakçada Gösterimi:

Soyad, Ad. “Makalenin adı”. *Sürelî Yayının Adı* Cilt Numarası, sy. Sayı Numarası (Yayın Ayı ve Yılı): Sayfa Aralığı.

Örnek:

Bilge, Kilisli Rifat. “*Dîvânü Lügâti’t-Türk* ve Ali Emîrî Efendi”. *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* 20, sy. 3 (1971): 157 .

Kaya, Mahmut. “İslam Düşüncesi ve Aristo Mantığı”. *İlim ve Sanat*, sy. 7 (1986): 49-51.

ÇEVİRİ VE ÖZET MAKALE GÖSTERİMİ, ÖZEL SAYI**• Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad, “Makalenin Adı”, çev. Çeviren Ad Soyad, *Sürelî Yayının Adı* Cilt Numarası, sy. Sayı (Yayın Ayı ve Yılı): Sayfa Numarası.

Ad Soyad, “Makalenin Adı”, Özet/Özel Sayı, *Sürelî Yayının Adı* Cilt Numarası, sy. Sayı (Yayın Ayı ve Yılı): Sayfa Numarası.

• Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:

Soyad, “Makalenin Adı”, Sayfa Numarası.

Soyad, “Makalenin Adı”, Sayfa Numarası.

• Kaynakçada Gösterimi:

Soyad, Ad. “Makalenin Adı”. Çeviren Ad Soyad, *Sürelî Yayının Adı* Cilt Numarası, sy. Sayı (Yayın Ayı ve Yılı): Sayfa Numarası.

Soyad, Ad. “Makalenin Adı”. Özet/Özel Sayı, *Sürelî Yayının Adı* Cilt Numarası, sy. Sayı (Yayın Ayı ve Yılı): Sayfa Numarası.

YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA TEZ GÖSTERİMİ**• Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad, “Tezin Adı” (Yayımlanmamış Doktora/Yüksek Lisans Tezi, Üniversitenin Adı, Yılı), Sayfa Numarası.⁸

Örnek:

⁸ Yayımlanmış tezler dipnot ve kaynakçada kitap formatında gösterilir.

Ali Nihat Tarlan, “İslam Edebiyatında Leylâ ve Mecnun Mesnevisi” (Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 1922), 150.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, “Tezin Adı”, Sayfa Numarası.

Örnek:

Tarlan, “İslam Edebiyatında Leylâ ve Mecnun Mesnevisi”, 170.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad. “Tezin Adı”. Yayımlanmamış Doktora/Yüksek Lisans Tezi, Üniversitenin Adı, Yılı.

Örnek:

Tarlan, Ali Nihat. “İslam Edebiyatında Leylâ ve Mecnun Mesnevisi”. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 1922.

ANSİKLOPEDİ MADDESİ

• **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Ad Soyad, “Madde Adı”, *Ansiklopedi Adı*, c. cilt numarası (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı), Sayfa Numarası.

Örnek:

Bekir Topaloğlu, “Esmâ-i Hüsnâ”, *DİA*, c. 11 (İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1995), 404.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, “Madde adı”, Cilt: Sayfa Aralığı.

Örnek:

Topaloğlu, “Esmâ-i Hüsnâ”, 11: 405.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad. “Madde Adı”. *Ansiklopedi Adı*. Cilt: Sayfa Aralığı. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı.

Örnek:

Topaloğlu, Bekir. “Esmâ-i Hüsnâ”. *DİA*. 11: 404-418. İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları, 1995.

BİLDİRİ/TEBLİĞ/POSTER SUNUM GÖSTERİMİ⁹

• Dipnotta İlk Geçtiği Yer:

Tebliği Sunan Adı Soyadı, “Bildiri Başlığı”, *Kitap Adı*, ed. Editör Adı Soyadı (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı), Sayfa Numarası.

Örnek:

Semavi Eyice, “İhtifalci Mehmed Ziya Hayatı, Mezarı, Eserleri”, *Tarihi, Kültürü, Sanatıyla VI. Eyüp Sultan Sempozyumu: Tebliğler*, ed. İrfan Çalışan (İstanbul: Eyüp Sultan Belediyesi Kültür Yayınları, 2003), 172.

• Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:

Soyad, “Bildiri Başlığı”, Sayfa Numarası.

Örnek:

Eyice, “İhtifalci Mehmed Ziya Hayatı, Mezarı, Eserleri”, 175.

• Kaynakçada Gösterimi:

Soyadı, Adı. “Bildiri Başlığı”. *Kitap Adı*, Editör Ad Soyad, Sayfa Aralığı. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı.

Örnek:

Eyice, Semavi. “İhtifalci Mehmed Ziya Hayatı, Mezarı, Eserleri”. *Tarihi, Kültürü, Sanatıyla VI. Eyüp Sultan Sempozyumu: Tebliğler*, Editör İrfan Çalışan, 172-181. İstanbul: Eyüp Sultan Belediyesi Kültür Yayınları, 2003.

E-KİTAP, E-MAKALE GÖSTERİMİ

• Dipnotta İlk Geçtiği Yer:

Ad Soyad, *Eser Adı* (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı), Sayfa Numarası, Alındığı Web Sitesi.

Örnek:

Mark Evan Bonds, *Absolute Music: The History of an Idea* (New York: Oxford University Press, 2014), 126, <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199343638.003.0004>.

⁹ Yayımlanmış bildiri/tebliğ/posterlerin atfı makale ya da kitap bölümü gibidir. Yayımlanmamış bildiri/tebliğ/posterler dipnot ve kaynakçada aşağıdaki şekilde gösterilir, bildiri metnine çevrimiçi olarak ulaşılabilirse web adresi de ilâve edilir:

Dipnot: Tebliği Sunan Adı Soyadı, “Bildiri Başlığı” (X Sempozyumu’nda sunulan bildiri, Düzenlendiği Şehir, Düzenleyen Kurum, Düzenlendiği Tarih), web erişim.

Kaynakça: Tebliği Sunan Soyadı, Adı. “Bildiri Başlığı”. X Sempozyumu’nda sunulan bildiri (tebliğ/poster), Düzenlendiği Şehir, Düzenleyen Kurum, Düzenlendiği Tarih. web erişim.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Soyad, *Eser Adı*, Sayfa Numarası.

Örnek:

Bonds, *Absolute Music*, 126.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Soyad, Ad. *Eser Adı*. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı. Alındığı Web Sitesi.

Örnek:

Bonds, Mark Evan. *Absolute Music: The History of an Idea*. New York: Oxford University Press, 2014. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199343638.001.0001>.

WEB SİTESİ GÖSTERİMİ

• **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

“İçeriğin Başlığı”, *Web Sitesinin Adı*, Erişim Gün Ay Yıl, Web Adresi.

Örnek:

“Ahmet Hamdi Tanpınar”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Erişim 13 Ekim 2020, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmet-hamdi-tanpınar>.

“Privacy Policy,” *Privacy & Terms*, Google, last modified March 25, 2016, <http://www.google.com/policies/privacy/>.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Web Sitesinin Adı, “İçeriğin Başlığı.”

Örnek:

Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, “Ahmet Hamdi Tanpınar.”

Google, “Privacy Policy.”

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Web Sitesinin Adı. “İçeriğin Başlığı”. Erişim Gün Ay Yıl. Web Adresi.

Örnek:

Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü. “Ahmet Hamdi Tanpınar”. Erişim 13 Ekim 2020. <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmet-hamdi-tanpınar>.

Google, “Privacy Policy.” Last modified March 25, 2016. <http://www.google.com/policies/privacy/>.

KUR'ÂN-I KERÎM

- **Dipnotta Gösterimi:**

Sûre Adı, Sûre Numarası/Âyet Numarası.

- **Örnek:**

Bakara, 2/110.

MEALLERİN GÖSTERİMİ

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Meâl Adı, haz. Hazırlayan Adı Soyadı (Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı), Sûre Adı Sûre Numarası/Âyet Numarası.

- **Örnek:**

Kur'ân-ı Kerîm ve Yüce Meali, haz. Elmalılı Hamdi Yazır (İstanbul: Merve Yayınevi, 2010), Enfâl, 8/6.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Sûre Adı, Sûre Numarası/Âyet Numarası.

- **Örnek:**

Enfâl, 8/6.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Meal Adı, Hazırlayan Adı Soyadı. Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlı Yılı.

- **Örnek:**

Kur'ân-ı Kerîm ve Yüce Meali. Hazırlayan Elmalılı Hamdi Yazır. İstanbul: Merve Yayınevi, 2010.

MEALLERİN WEB GÖSTERİMİ

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Meal Adı, Erişim Gün Ay Yıl, Sûre Adı, Sûre Numarası/Âyet Numarası.

- **Örnek:**

Türkçe Kur'an Mealleri, Erişim 13 Ekim 2020, Enfâl, 8/6.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Sûre adı, Sûre Numarası/Âyet Numarası.

- **Örnek:**

Enfâl, 8/6.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Meâl Adı. Erişim Gün Ay Yıl. Web sitesi ana sayfa adresi.

- **Örnek:**

Türkçe Kur'an Mealleri. Erişim 13 Ekim 2020. <https://kuranmeali.com>.

HADİSLERİN GÖSTERİMİ¹⁰

Buhârî, Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce ve Dârimî (“Kitap Adı”, Bab Numarası.)

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Müellifin Bilinen Adı (ya da meşhur künyesi), *Hadis Kitabının Adı*, “Kitâb Adı”, Bab Numarası (nr. verilecekse hadis numarası), nşr. Neşreden Adı Soyadı (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayım Yılı).

- **Örnek:**

İbn Mâce, *es-Sünen*, “Vesâyâ”, 6, thk. Muhammed Fuad Abdülbâkî (İstanbul: Çağrı Yayınları, 1981).

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Müellifin Bilinen Adı (ya da meşhur künyesi), “Kitâb Adı”, Bab Numarası.

- **Örnek:**

İbn Mâce, “Vesâyâ”, 6.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Müellifin Bilinen Adı, Tam Künyesi. *Hadis Kitabının Adı*. Neşreden Adı Soyadı. Cilt Sayısı. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayım Yılı.

- **Örnek:**

İbn Mâce, Muhammed b. Yezid el-Kazvinî. *es-Sünen*. Tahkik Eden Muhammed Fuad Abdülbâkî. 2 cilt. İstanbul: Çağrı Yayınları, 1981.

Müslim, (İmam Mâlik) Muvattâ (“Kitap Adı”, Hadis Numarası.)

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Müellifin Bilinen Adı (ya da meşhur künyesi), *Hadis Kitabının Adı*, “Kitâb Adı”, Hadis Numarası, nşr. Neşreden Adı Soyadı (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayım Yılı).

- **Örnek:**

İmam Mâlik, *Muvattâ*, “Cihad”, 18, nşr. Takıyyüddin en-Nedvî (Dımaşk-Beyrut: y.y., 1991).

10 Hadis kitaplarının ve klasik kaynakların yayım tarihi gerektiğinde Hicrî/Milâdî olarak verilebilir. Hadis kitaplarının referans gösteriminde *el-Mu'cemü'l-Müfreh li Elfâzi'l-Hadisi'n-Nebevi: Concordance et Indices de la Tradition Musulmane*'nin tasnif sistemi esas alınmıştır.

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Müellifin Bilinen Adı (ya da meşhur künyesi), “Kitâb Adı,” Hadis Numarası.

Örnek:

İmam Mâlik, “Cihad”, 18.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Müellifin Bilinen Adı, Tam Künyesi. *Hadis Kitabının Adı*. Neşreden Ad Soyad. Cilt Sayısı. Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı.

Örnek:

Mâlik b. Enes, Ebû Abdullah b. Mâlik b. Ebû Âmir el-Asbahi el-Yemenî. *el-Muvattâ*. Neşreden Takıyyüddin en-Nedvî. 3 cilt. Dimaşk-Beyrut: y.y., 1991.

Ahmed b. Hanbel’in Müsned’i ve Diğer Hadis Kitapları (Cilt Numarası: Sayfa Numarası)

• **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Müellifin Bilinen Adı (ya da meşhur künyesi), *Eser Adı*, Cilt Numarası: Sayfa Numarası (varsa nr. Hadis numarası), nşr. Neşreden Adı Soyadı (Eserin Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı).

Örnek:

Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 6: 232, nşr. Heyet (Fas: Cem‘iyyetu’l-Meknez, 1431/2010).

• **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Müellifin Bilinen Adı (ya da meşhur künyesi), *Eser Adı*, Cilt: Sayfa Numarası (nr. Hadis Numarası).

Örnek:

Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 6: 232.

• **Kaynakçada Gösterimi:**

Müellifin Bilinen Adı, Tam Künyesi. *Hadis Kitabının Adı*. Neşreden Ad Soyad. Cilt Sayısı. Basıldığı Yer/Şehir: Yayımlayan Kuruluş, Yayımlanma Yılı.

Örnek:

Ahmed b. Hanbel, Ebû Abdullah Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî. *Müsned*. Neşreden Heyet. 12 cilt. Fas: Cem‘iyyetu’l-Meknez, 1431/2010.

ARŞİV BELGELERİNİN GÖSTERİMİ

- **Dipnot:**

Arşiv Adı Kısaltması, Tasnif/Fon Kısaltması, Dosya/Gömlek (belge ise).
Arşiv Adı Kısaltması, Tasnif/Fon Kısaltması, Defter Kodu, s. Sayfa Numarası (defter ise).

- **Örnek:**

BOA, C.HR., 7/315.
BOA, MAD.d., 152, s. 8.

- **Kaynakça:**

Arşiv Adı, Tasnif/Fon Adı, (belge ise) Dosya/Gömlek (defter ise) Defter Kodu, s. Sayfa Numarası.

- **Örnek:**

BOA, C.HR., 7/315.
BOA, MAD.d., 152, s. 8.

YAZMA ESERLERİN GÖSTERİMİ

Müellifi Belli Olan Yazma Eser

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Müellifin Bilinen Adı, *Yazma Eser Adı* (Kütüphanenin Bulunduğu Şehir: Kütüphane Adı, Koleksiyon Adı, nr. Kayıt Numarası/Yazmada Birden Fazla Eser Varsa Kaçınıcı Sırada Olduğu), Varak Numarası.

- **Örnek:**

Feridüddin Attâr, *Pendnâme* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Ayasofya, nr. 03801), 11a.

Müstakimzâde Süleyman Sâdeddin, *Risâletü'l-Mantık* (İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Pertev Paşa, nr. 625/39), 307a.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Müellifin Şöhret Adı/Mahlası, *Yazma Eser Kısa Adı* (Koleksiyon Adı, nr. Kayıt Numarası/ Yazmada Birden Fazla Eser Varsa Kaçınıcı Sırada Olduğu), Varak Numarası.

- **Örnek:**

Attâr, *Pendnâme* (Ayasofya, nr. 03801), 15b.

Müstakimzâde, *Risâletü'l-Mantık* (Pertev Paşa, nr. 625/39), 307b.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Müellifin Şöhret Adı/Mahlası, Tam Adı (Künye, lakab, ad, baba adı, dede adı, nisbesi). *Yazma Eser Adı*. Kütüphanenin Bulunduğu Şehir: Kütüphane Adı, Koleksiyon Adı, nr. Kayıt Numarası/ Yazmada Birden Fazla Eser Varsa Kaçınıcı Sırada Olduğu, Varak Aralığı.

- **Örnek:**

Attâr, Ferîdüddin. *Pendnâme*. İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Ayasofya, nr. 03801, 1b-40b.

Müstakimzâde, Süleyman Sâdeddin. *Risâletü'l-Mantık*. İstanbul: Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Pertev Paşa, nr. 625/39, 306b-307b.

- **Müellifi Belli Olmayan Yazma Eser**

- **Dipnotta İlk Geçtiği Yer:**

Yazma Eser Adı (Kütüphanenin Bulunduğu Şehir: Kütüphane Adı, Koleksiyon Adı, nr. Kayıt Numarası/ Yazmada Birden Fazla Eser Varsa Kaçınıcı Sırada Olduğu), Varak Numarası.

- **Örnek:**

Kıssa-i Mukaffâ (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, TY, nr. 311), 60b-70b.

- **Dipnotta İkinci ve Sonraki Geçişlerinde:**

Yazma Eser Kısa Adı (Koleksiyon Adı, nr. Kayıt Numarası/ Yazmada Birden Fazla Eser Varsa Kaçınıcı Sırada Olduğu), Varak Numarası.

- **Örnek:**

Kıssa-i Mukaffâ (TY, nr. 311), 61b.

- **Kaynakçada Gösterimi:**

Yazma Eser Adı. Kütüphanenin Bulunduğu Şehir: Kütüphane Adı, Koleksiyon Adı, nr. Kayıt Numarası/ Yazmada Birden Fazla Eser Varsa Kaçınıcı Sırada Olduğu, Varak Aralığı.

- **Örnek:**

Kıssa-i Mukaffâ. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, TY, nr. 311, 60b-70b.

EK-2

KISALTMALAR

Aleyhisselam	(as)
Aynı müellif	a.mlf
Araştırma görevlisi	Arş. Gör.
Bakınız	bk. / Bk.
Basım yeri yok	b.y.
Basım / Baskı	bs.
Başbakanlık Osmanlı Arşivi	BOA
bin / İbn	b.
Bölüm	Bl.
Celle celaluhu	(cc)
Cilt	c.
Çeviren	çev.
Derleyen	der.
Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi	DİA
Doçent	Doç.
Doğumu	d.
Doktor	Dr.
Editör	Ed. / ed.
Erişim tarihi	Erişim

Hazırlayan	haz.
Hicrî	h.
Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi	İSAM
İslam Ansiklopedisi (Milli Eğitim Bakanlığı)	İA
Karşılaştırınız	Krş.
Kaddesallahu sırrahu	(ks)
Kütüphanesi	Ktp.
Madde	md.
Milâdî	m.
Milattan önce	M.Ö.
Milattan sonra	M.S.
Milli Eğitim Bakanlığı	MEB
Numara	nr.
Neşreden	nşr.
Tahkik eden	thk.
Ölümü	ö.
Radıyallahu anh	(ra)
Rahmetullahi aleyh	(rh.a)
Revize edilmiş baskı	rev.
Sadeleştiren	sad.
Sallallahu aleyhi ve sellem	(sav)
Sayfa	s.
Sayı	sy.
Tarihsiz	ts.
Türk Dil Kurumu	TDK
Türk Tarih Kurumu	TTK
Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi	TSMK
Türkçe Yazmalar	TY

Tashih eden	tsh.
Ve benzeri	vb.
Ve devamı	vd.
Ve diğerleri	v.dğr.
Vesaire	vs.
Varak	vr.
Yayıncı bilinmiyor	y.y.
Yüksek Lisans	YL

EK-3

BAŞLIKLANDIRMA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	2
İÇİNDEKİLER	6
KISALTMALAR	9
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ	10
GİRİŞ	12
KLASİK TÜRK EDEBİYATINDA OTOBİYOGRAFİ VE SERGÜZEŞTNÂMELER	12
Ben Merkezli Türlerin Kültürle İlişkisi ve Gelişimi Hakkında Genel Bilgi	13
Türk Edebiyatında Otobiyografi Türleri	15
Sergüzeştnâmeler	19
TUHFETÜ'L-İHVÂN'DAKİ OSMANLI COĞRAFYASI	24
Osmanlı Döneminde Bosna	24
Osmanlı İdaresinde Macaristan	26
İdarî Durum	26
Sosyal ve İktisadî Durum	28

İNCELEME	30
İNTİZÂMÎ'NİN HAYATI VE ESERLERİ	30
İntizâmî ve Eseri Hakkında Literatür Değerlendirmesi	30
İntizâmî'nin Kısa Hayat Hikâyesi	33
İntizâmî'nin Eserleri	34
Tuhfetü'l-İhvân	34
Surnâme	35
Budin Şehrengizi	41
TUHFETÜ'L-İHVÂN	42
Nüshaları	42
Millet Kütüphanesi, Alî Emîrî Manzum, nr. 1150 (AE)	42
Atatürk Kitaplığı, Belediye Yazmaları, nr. 108 (B)	48
Eserin Adı ve Türü Hakkında	51
Eserin Biçimsel Özellikleri	53
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'ın Nazım Şekline Dair	54
Eserin İthaf ve Yazım Tarihi	57
Yazım Sebebi	57
Eserin Muhtevası	59
İntizâmî'nin Adı ve Bazı Özellikleri	59
İntizâmî'nin Foça Yılları	59
İntizâmî Budin'deki Yılları	65
Kıbrıs Ahvâli-İntizâmî ve Kâsım Bey	69
İntizâmî ve III. Murad Devri Olayları	87
Üçüncü Mehmed ve Eğri Seferi	95
Kuyucu Murad Paşa ve Celâlîler	103
Kitaba Zeyl ve Nasûh Paşa Bahsi	110
Şâirin Kronolojik Hayatı	113
TUHFETÜ'L-İHVÂN'IN EDEBÎ DEĞERİ	116
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'ın Fesahat Açısından İncelenmesi	117
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Aruz Kullanımı	118

İmâle	121
İmâle-i Memdûde	124
Zihaf	126
Vasl/Ulama ve Sekt	128
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Kafiye Kullanımı	131
Kafiye Kusurları	135
Âhenk Unsuru Olarak <i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Cinastlar	143
Âhengın ve Şekil Vermenin Zirve Noktası: Tarsî Örnekleri	147
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'ın Beyan ve Bediî Açısından İncelenmesi	150
Mecaz ve Teşbih Kullanımı	152
Hüsn-i Ta'lîl Ağırıklı İdeallze Tasvirler	161
Övgü ve Yergi'nin Bir İfadesi Olarak <i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Mübalağa	170
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Mizahî Dil	175
Baskın Bir Anlatım Tarzı Olarak <i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Tezat Sanatı	177
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Kelime Oyunları ve Lafzî Sanatlar	179
<i>Tuhfetü'l-İhvân</i> 'da Dil ve Söyleyiş Dair Notlar	185
TENKİTLİ METİNDE TAKİP EDİLEN USÛL	187
SONUÇ	191

TENKİTLİ METİN TUHFETÜ'L-İHVÂN

TUHFETÜ'L-İHVÂN	199
KAYNAKLAR	410
SÖZLÜK (Başkanlığın takdirine bağılı)	430
DİZİN	450
EKLER (Başkanlığın takdirine bağılı)	470